

Thor, åskans gud (Jupiter tonans), den för-Odinska religionens öfvergud.

ÅKFÖRE, n. 4. Se *Slädföre*.

ÅKLAGA, v. a. 1. Se *Åtala*.

ÅKLAGAN, f. sing. indef. Se *Åtal*. — *Syn*. Se *Anklagelse*.

ÅKLAGARE, m. 5. — ARINNA, f. 1. Den som åklagar något. — *Syn*. Se *Anklagare*.

ÅKNING, f. 2. 1) Farande på vagn, släde, o. s. v. — 2) Skridande, glidande, halkning.

ÅKOMMA, å'kåmma, f. 1. Lindrigare kroppsligt ondt, lindrigare kroppsskada.

ÅKOMMA, v. n. 3. Se *Påkomma*.

ÅKÄRA, v. a. 1. (i rättegångsstil) Se *Åtala*.

ÅKÄRAN, f. sing. indef. (i rättegångsstil) Se *Åtal*.

ÅL, m. 2. I. (t. *Aal*) 1) Ett fiskslägte af de Fenlösa, med valsformig, ormlig kropp. Muræna. Vanlig å., allmän i Europa, stundom 6 fot lång och 4 tum tjock. M. anguilla. Se f. ö. *Hafsål*, *Elektrisk ål* ell. *Darrål*, *Medelhafsål* ell. *Muræna*. (Fig.) *Hal som en å.* mycket falsk. — 2) Rand utefter ryggen på hundar, hästar, m. fl. — 3) Valkrynka på kläde. — *Ss.* *Åldam*, *-fett*, *-fiske*, *-formig*, *-fångst*, *-fänge*, *-lik*, *-skinn*, *-sump*.

ÅL, m. 2. II. (t. *Ahle*) Syl, hvarmed på boktryckeri sättare vid korrigerig upptaga stilar.

ÅL, m. 2. III. Första insats i vissa kortspel, t. ex. *L'hombre*, *boston*, *vira*.

ÅLANDSROT, f. 3. pl. — *rötter*. Apoteksväxten *Inula Helenium*, med stora gula blommor.

Anm. Ordet härleder sig ej ifrån Åland, utan ifrån det latinska artnamnet *Helenium*. Heter på tyska och danska *Alant*.

ÅLDER, å'ld'r, m. 2. pl. *åldrar*. (af gamla verbet *Åla*, nära, föda) 1) (utan plur.) Det vanliga tidsmättet af ett lifs tillvaro i tiden. Lefnadsålder. *Menniskans å. går sällan öfver 80 år*. *Lejonets, hästens, ekens å.* — 2) (utan plur.) Den tid, en levande varelse lefvat eller ett materiellt ting varit till; äfv. någon viss del af denna tid. Se *hästens å. af tänderna*. *Hög å. Ringa å. Vid mogen ell. stadgad å. De äro af lika å. Han är vid min å.*, ungefär lika gammal som jag. *Vara i sin bästa å.*, i den ålder, då man har bästa krafterna. *Å. i tjensten*, den tid någon varit i tjänst, t. ex.: *Befordras efter å. i tjensten*. — Har plural i vissa uttryck och talesätt, t. ex.: *Folk af alla åldrar*. — 3) (utan plur.) Hög ålder, ålderdom. *Staden är berömd för sin å. Dö af å. Byggnaden faller af å. Af å.*, från forntiden, från äldre tid, t. ex.: *Såsom det af å. varit*. — 4) (med plur.) En viss rymd af tiden i allmänhet, tidsrymd. *I vår å.*, i *verldens första å.* Se *Verldsålder*, *Guld-*, *Silfver-*, *Koppar-*, *Jernålder*. *Gyllene å.*, se *Guldålder*.

ÅLDERBRUTEN, å'ld'rbrüt'n, a. 2. neutr. — *et*. Skräplig af ålder.

ÅLDERDOM, m. sing. Den sista af lifvets åldrar, då lifskrafterna aftaga och vanligen krämpor och sjukdomar inställa sig. *Hög å. På sin å. blef han blind. Dö af å. Han fick behålla sitt minne intill senaste å-en*. — *Ss.* *Å-sbräcklighet*, *-ssvagh*et.

ÅLDERDOMSFORSKARE, m. 3. Se *Fornforskare*.

ÅLDERDOMSKRÄMPOR, f. 1. pl. Sådana slags krämpor, som vanligen inställa sig på ålderdomen.

ÅLDERDOMSLEMNING, f. 2. eller

ÅLDERDOMS-MINNESMÄRKE, n. 4. Se *Fornlemning*.

ÅLDERDOMSSKABB, m. sing. Skabb af ålderdom, på hundar.

ÅLDERDOMSSTAF, m. 2. pl. — *stafvar*. (fig.) eller

ÅLDERDOMSSTÖD, n. 5. (fig.) Person, som stöder och hjälper någon på dess gamla dagar.

ÅLDERMAN, m. 3. pl. — *män*. Vald ordförande i ett embetsgille.

ÅLDERSMAN, m. 5. pl. — *män*. Åldrig man.

ÅLDERSTIGEN, a. 2. neutr. — *et*. Af hög ålder, åldrig.

ÅLDERSÅR, å'ld'r's-å'r, n. sing. Lefnadsår. *I sitt femtonde å.*

ÅLDRAS, v. d. 1. Blifva gammal, åldrig. *Han har mycket å-t's på en tid. Jag finner honom mycket åldrad*.

ÅLDRIG, a. 2. Kommen till hög ålder, till åren, gammal. *En å. borgersman. En å. ek.*

ÅLDRIGHET, f. 3. Hög ålder, ålderdom.

ÅLDTFAR, å'ld'tfar, m. sing. (fam.) En man af hög ålder.

ÅLDTFRU, å'ld'tfru, f. 2. Fruntimmer, som har vård och tillsyn på ett kungligt lustslott.

ÅLDTGESÄLL, å'ld'tjesäll, m. 3. Den i ett handverksgille äldste gesällen.

ÅLFÖTTER, f. 3. pl. (fam. skämtvis) *Stekta å.*, snack, prat, historier.

ÅLGRÄS, å'lgräs, n. 5. Se *Nate*.

ÅLGÅNG, m. 2. (i kortspel) Den del af ett spelparti, då man spelar om en omgång af ålar. Jfr. *Ål*. III.

ÅLHUS, n. 5. Se *Ålkista*.

ÅLIGGA, v. a. o. impers. 1. (böjes som *Ligga*) Tillhöra någon såsom skyldighet, vara ens skyldighet. *De pligter, som å. oss. Jag gjorde, hvad mig åläg. Det å-ger honom att... Mig å-ger det ej att sörja dervör*. — *Å-nde*, part. akt. *Alla mig å. skyldigheter*.

ÅLIGGANDE, n. 4. Hvad som åligger en; göromål, hvartill man är förpligtad. *I allt mitt å. Vål sköta sina å-en*. — *Syn*. Se *Pligt*, *Skyldighet*.

ÅLIT, å'lit, m. sing. Se *Tillit*.

ÅLITA, v. a. 1. Se *Tillita*, *Anlita*.

ÅLITAN, f. sing. indef. Se *Tillit*.

ÅLKAR, å'lkar, n. 5. eller

ÅLKISTA, f. 1. Liten byggnad i strömmar och vid sjöars utfall, hvari vissa tider om året fångas ål; trimrad till två alnars höjd, med fyra knutar samt längd och bredd efter behag, men stockarne ej fästade tätt tillhopa, så att vattnet får fritt spelrum mellan dem.

ÅLKUPA, f. 1. Ett slags mjärde, som begagnas till ålfiske.

ÅLKUSSA, f. 1. Fiskslaget *Bleennius raninus*.

ÅLLON, m. fl., se *Ollon*, &c.

ÅLLÅDA, f. 1. Ett slags låda, som brukas till ålfångst.

ÅLNATE, m. sing. Se *Ålgräs*.

ÅLRYSSJA, f. 1. Ryssja till ålfångst.

ÅLSUMP, m. 2. Fisksump för ål.

ÅLTFRU, m. fl., se *Oldtfru*, &c.

ÅLTUR, å'ltur, m. 3. Se *Ålgång*.

ÅLÄGGA, v. a. 2. (böjes som *Lägga*) 1) I kraft af laga myndighet anbefalla. *Man ålade honom att ersätta skadan. Å. edgång*. — 2) (i allm.) Anbefalla, uppdraga, föreskrifva. *Det är mig ålagadt att tolka saken. Å. tystnad*.

ÅLÄGGANDE, n. 4. Dom, utslag, förklaring, utlåtande, tillsägelse, hvarigenom man ålägger en